ឡុងសៀម (១៩៣៤-២០០៧)

កើតនាឆ្នាំ១៩៣៥នៅភូមិទឹកថ្លាស្រុកបារាយណ៍ក្នុងខេត្ត

កំពង់ធំ។កុមារឡុងសៀមរៀននៅសាលាបឋមសិក្សានៅស្រុកកំណើត។ បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់វិញ្ញាបនប័ត្របឋមសិក្សា,ដោយយុវជនឡុងសៀម មានអាយុច្រើនក៏ប្រឡងចូលរៀនគរុវិទ្យាល័យបម្រុងនឹងបម្រើការក្នុង ក្រសួងអប់រំជាតិ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។យុវជនឡុងសៀមបានសិក្សានៅគរុ វិទ្យាល័យនេះអស់រយៈពេល៤ឆ្នាំបានប្រឡងជាប់សញ្ញាប័ត្រមធ្យម សិក្សាបឋមភូមិហើយបានប្រឡងជាប់ចូលរៀននៅសាលាគរុវិជ្ជា។ យុវ ជនឡុងសៀមចេញពីសាលានេះបានទទួលតំណែងជាគ្រូបង្រៀនបឋម សិក្សាទៅធ្វើការនៅខេត្តក្រៅអស់រយៈពេលបីឆ្នាំបានប្រឡងជាប់ចូល រៀនជានិស្សិតសាស្ត្រាចារ្យមធ្យមសិក្សានៅវិទ្យាស្ថានជាតិគរុកោសល្យ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។លោកបំពេញការសិក្សានៅវិទ្យាស្ថាននេះអស់រយៈ ពីរឆ្នាំលោកបានទទួលតំណែងជាសាស្ត្រាចារ្យមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ

ក្នុងឯកទេសភាសាអក្សរសាស្ត្រខ្មែរហើយលោកបានទៅបង្រៀននៅវិទ្យាល័យខេត្តកំពង់ធំដែលជាខេត្តដែលធ្លាប់រស់នៅពីកុមារភាព។ស្រប នឹង កិច្ចការជាសាស្ត្រាចារ្យភាសាខ្មែរលោកបានរៀនបន្តវិជ្ជានៅមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រនិងមនុស្សសាស្ត្រភ្នំពេញដើម្បីប្រឡងយកបរិញ្ញាប័ត្រអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ។

នាឆ្នាំ១៩៦៥សាស្ត្រាចារ្យឡុងសៀមបានទទួលការតែងតាំងពីរាជរដ្ឋាភិបាលជំនាន់នោះជាសាស្ត្រាចារ្យភាសាខ្មែរនៅវិទ្យាស្ថានទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិក្រុងមូស្គូហើយលោកឆ្លៀតពេលនោះសិក្សាពីភាសាវិទ្យាជាមួយអ្នកប្រាជ្ញសូវៀតជាពិសេសពីសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិតរ.ស.ចាំនិងសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត**ហ្គ័រហ្គោញីយ៉េហ្វ**[1]ជាដើម។លោកបានបញ្ចប់និក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតលោកនៅវិទ្យាស្ថានសិក្សាបូព៌ាក្នុងបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រក្រុងមូស្គូនាឆ្នាំ១៩៧១។ ប្រធានបទថ្នាក់បណ្ឌិតលោកមាន ចំណងជា « ល្បងសិក្សាវចនវិទ្យាក្នុងភាសាខ្មែរ »ហើយលោកបាន

---

[1] យ.អ. ហ្គ័រហ្គោនីយ៉េហ្វ,វចនានុក្រមខ្មែរ រុស្ស៊ី,មូស្គូ,១៩៧៥,៩៥២ទំព័រ។ លោកឡុងសៀមបានជំនួយក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយ។

បោះពុម្ពជាភាសារុស្សីនាឆ្នាំ១៩៧៦(មាន១៤១ទំព័រ)។បន្ទាប់មកលោក បានធ្វើជាសាស្ត្រាចារ្យជំនួយលោកសាស្ត្រាបណ្ឌិត យ. អ. ហ្គ័រហ្គោញីយ៉េហ្វ ដោយជួយធ្វើវចនានុក្រម ខ្មែរ-រុស្សីរហូតដល់ សាស្ត្រាចារ្យនេះបាត់បង់ជីវិតលោកបានបំពេញកិច្ចការជំនួសក្នុងការបង្រៀនភាសាខ្មែរនៅវិទ្យាស្ថាននោះ។ សាស្ត្រាចារ្យឡុងសៀមបានសហការជាមួយ

សាស្ត្រាចារ្យរ.ស.ថ្វាំបោះពុម្ពផ្សាយនូវវចនានុក្រមសង្ខេបរុស្សី-ខ្មែរនាឆ្នាំ១៩៨៧(៧០៩ទំព័រ)។បន្ទាប់ពីប្រទេសកម្ពុជាធ្លាក់ក្នុងកណ្តាប់ដៃខ្មែរក្រហមនាឆ្នាំ១៩៧៥លោកក៏សុំសញ្ជាតិជាសូវៀតហើយលោកបានទទួលតំណែងជាសហការីវិទ្យាសាស្ត្រនៅវិទ្យាស្ថានសិក្សាបូព៌ាក្នុងបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រក្រុងមូស្គូ។[2]លោកឡុងសៀមបានចុះឈ្មោះនៅសកលវិទ្យាល័យស្ហារចោង រៀបចំនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតរដ្ឋក្រោមការដឹកនាំលោកសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិតស្ហាជ័ដែលវែរក្នុងប្រធានបទពីការស្រាវជ្រាវវចនខ្មែរបុរាណលើសិលាចារឹកនៅកម្ពុជាជាសតវត្សទី៦ដល់១១។

បន្ទាប់ពីបែកឆ្ងាយពីកម្ពុជាជាច្រើនឆ្នាំមកលោកបានត្រឡប់ទៅ

[2] អស័យដ្ឋានលោកនៅមូស្គូ (M. LONG Seam, appt. 378, maison 62/1, avenue Léninsky, Moscou, URSS)។

ស្រុកកំណើតវិញជាមួយគណៈប្រតិភូសូវៀតនៅឆ្នាំ១៩៨២ក្នុងបេសកកម្មវាយតម្លៃលើស្ថានការណ៍នៅកម្ពុជាក្រោយរដ្ឋអំណាចកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យខ្មែរក្រហម។ ក្រោយ**សិទ្ធិសញ្ញាក្រុងប៉ារីស** នាខែមករា១៩៩៣លោកឡុងសៀមត្រឡប់មករស់នៅជាអចិន្ត្រៃនៅភ្នំពេញហើយលោកបានស្ដាបនាឡើងវិញនូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើសិលាចារឹកប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលដោយក្នុងកម្មវិធី**តុកាតិន**[3]គឺជាកម្មវិធីអង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីផ្ទេរចំណេះដឹងដល់ខ្មែរយើង។ នាឆ្នាំ១៩៩៤បានទទួលការតែងតាំងជាទីប្រឹក្សាជំនាញក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលជាហេតុនាំឱ្យលោកអាចបង្កើតវិទ្យាស្ថានភាសាជាតិ។លោកបានបង្រៀនភាសានិងសិលាចារឹកខ្មែរបុរាណនៅ មហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា និង សកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញជាហេតុនាំឱ្យលោកបានបង្ហាត់បង្រៀននិស្សិតជាច្រើននាក់ដោយលោកបានផ្ទេរចំណេះដឹងនិងចំណង់ចំណូលចិត្តលោកលើការសិក្សានេះទៅសិស្សគណដែលក្រោយមកបានក្លាយខ្លួនទៅជាសាស្ត្រាចារ្យនូវមុខវិជ្ជានេះ។បន្ទាប់លោកបានទទួលការតែងតាំងជាបណ្ឌិតសភាចារ្យហើយនឹងបានទទួលតំណែងជាអនុប្រធានរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជាមានឋានៈស្មើនិងរដ្ឋលេខាធិការ។

---

[3] TOKTEN (*Transfer of Knowledge Trough Expatriate Nationals*), ONU.

លោកឡុងសៀមរៀបអពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយអ្នកគ្រូ ឃ្លាំង សៅ ថន ជាសហការីនៅក្រសួងសិក្សាធិការជាតិ។អ្នកស្រីបានបាត់បង់ជីវិតក្នុងសម័យខ្មែរក្រហមរវាងឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩ ជាមួយបុត្រីទោល។ លោកឡុងសៀមបានរៀបការជាលើកទី២ជាមួយជនជាតិសូវៀតនាម ក្លារ៉ា ជាវេជ្ជបណ្ឌិតនាយកនៅមន្ទីរពេទ្យក្រុងមូស្គូហើយវេជ្ជបណ្ឌិតនេះបានទទួលអនិច្ចកម្មដោយរោគាពាធនៅឆ្នាំ២០០៤។ក្នុងជីវិតចុងក្រោយលោកឡុងសៀមបានរស់នៅជាមួយអ្នកស្រីវណ្ណាជាភរិយាទី៣ រហូតដល់ផុតជីវិត នាថ្ងៃទី១៥កក្កដា២០០៧ដោយរោគាពាធ។

សាស្ត្រាចារ្យឡុងសៀមគឺជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏សំខាន់មួយរូបដែលមានកិត្តិនាមល្បីល្បាញ ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិក្នុងសហគមអ្នកស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រផ្នែកសិលាចារឹកប្រទេសកម្ពុជា។លោកចេះភាសាច្រើនជាពិសេសភាសារុស្សីនិងភាសាបារាំង។មិត្តភក្តិនានាតែងមានអនុស្សាវរិយពីលោកដែលជាមនុស្សមានមាឌមាំ,កិរិយានឹកន,ស្ងៀមស្ងាត់ហើយលោកញញឹមជានិច្ចរមែងឆ្លើយនឹងសំណួរនានារបស់និស្សិតនិងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យឯកទេសលោក។

លោកបានទុកស្នាដៃជាច្រើនជាភាសារុស្ស៊ី,ភាសាបារាំង,ភាសាអង់គ្លេសនិងភាសាខ្មែរ។ស្នាដៃសំខាន់ជាគេគឺវចនានុក្រមខ្មែរបុរាណ

(តាមសិលាចារឹកបុរេអង្គរសតវត្សទី៦-៨) បោះពុម្ពដោយរោងពុម្ពភ្នំពេញ, ២០០០,៦៥០ទំព័រ។ វចនាក្រមខ្មែរបុរាណនេះលោកបានសិក្សាស្រាវជ្រាវអស់រយៈពេលជាង២០ឆ្នាំ ។ការរលត់ជីវិតលោកនេះគឺជាការសោកស្តាយជាខ្លាំងរបស់មិត្តនិងនិស្សិតដោយលោកបានទុកកិច្ចការមួយចំនួននៅមិនទាន់បញ្ចប់នៅឡើយស្ថិតនៅបណ្ណាល័យផ្ទាល់គ្រួសារលោកហើយយើងសង្ឃឹមថានឹងមានសិស្សគណលោកនឹងសិក្សា

បន្តទៅទៀតមិនខាន។ស្នាដៃសំខាន់២ទៀតដែលលោកមិនទាន់បានបោះពុម្ពផ្សាយគឺ:

វចនានុក្រមភាសាខ្មែរបុរាណ-បារាំង-រុស្ស៊ី និង វចនានុក្រមភាសាខ្មែរសម័យអង្គរ។

រៀបរៀងដោយ

បណ្ឌិតសភាចារ្យ **ឃីជ័ហុកាឌី**

សាស្ត្រចារ្យបណ្ឌិតឡុងសៀមនិងសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិតឃីងហុកឌីនៅ

សកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ (១៩៩៨).

សាស្ត្រចារ្យបណ្ឌិតឡុងសៀម,សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិតឃីងហុកឌី,បណ្ឌិតថោងផែលនិង សាស្ត្រចារ្យបណ្ឌិតឃីនសុខ (នៅមុខសារមន្ទីរជាតិ ភ្នំពេញ, ១៩៩៥)

ឧបសម្ព័ន្ធសំបុត្រឆ្លើយឆ្លងនិង

បណ្ឌិតឃីងហុកឌី

R Moskva «. . . .»
№ 642
150 летие восстания декабристов
4 почта СССР
МИР
Ленинградскому монетному двору
250 лет
почта
6к
1974
почта СССР 4 коп.
Куда FRANCE
M. Khing Hoc Dy,
Dépt. d'Ethnomusicologie,
Кому Musée de l'Homme,
Place Trocadéro 75116 PARIS
Индекс предприятия связи и адрес отправителя
Exp M. Long Seam, appt. 378,
maison 62/1, avenue Léninski
Moscou, URSS.

АВИА
PAR AVION
МИР
почта СССР 16 коп.
МОСКВА
FRANCE
Monsieur Khing Hoc Dy,
Département d'Ethnomusicologie,
Musée de l'homme, Place
Trocadéro 75116 PARIS
Индекс предприятия связи и адрес отправителя
Exp M. Long Seam, appt 378,
maison 62/1, avenue
Léninski, Moscou, URSS.

ថ្ងៃ ទី ២៥ តុលា ឆ្នាំ ១៩៧៦.

មកដល់ប្អូន ហ្សាក់ ឌឺសាំងស៊ែរ

ខ្ញុំទើបបាន ទាន់ចំពេលនឹងចេញដំណើរទៅក្រុងប្អូយ នេះលើបងបាន
ផ្ញើមកខ្ញុំ ខ្ញុំសូមសរសេរ មកការគ្នា ដល់ប្អូនវិញ
ព្រោះ ដាក់តែម្តងចំពោះការដែលត្រូវសរសេរ ការនេះនឹងដឹង
សំពាធបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ប្រយោជន៍នេះ ។
នៅម៉ូស្គូ ខ្ញុំបានជួបគាត់ពេលដែលខ្ញុំទៅលេងគាត់ រ៉ូប៉ែរ
សល់តិច ប្រាំឆ្នាំទៅហើយ ដំណើរមិនបាន ទៅលេងទៀត ខ្ញុំ
នៅតែចាំស្គាល់ពន្យល់ផ្លូវប្រាប់ ព្រោះតែម៉ែនឹងសួរ
សំរាប់ខ្ញុំបាន ឧ. គាត់ជួយ ខ្ញុំសុំបង្ហាញ កាលណាខ្ញុំ
ទៅបារាំងពេលក្រោយ ខ្ញុំនឹងរាយការណ៍ប្រាប់សិស្សរបស់គាត់
ឲ្យបានច្បាស់ ។
នៅម៉ូស្គូ ខ្ញុំនឹងធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍នៅការិយាល័យ
ខ្ញុំនៅវិទ្យាស្ថានភាសាបូព៌ា ក្រោយមកខ្ញុំទៅ
ស្រុង ភាសាខ្មែរ ការសិក្សា ខ្មែរ ខ្ញុំនឹងរៀបរាប់ពីរោង
វិទ្យាស្ថានបូព៌ាសិក្សា (Institut des Etudes Orientales de l'Acadé-
-mie des Sciences de l'URSS) ។ ខ្ញុំបានជួបគ្នា (ពីរ) ខ្ញុំ
ការនៅវិទ្យាស្ថាននេះ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបាទការងារច្រើន ។
ភាសាខ្មែរ និង ប្រវត្តិ ខ្មែរ ការសិក្សាការងារ ការដែល
បារាំង ការបកប្រែ ខ្មែរ ដែលនៅប្រើប្រាស់ទៅទៀត ។ ម៉ុស្គូ
ការរៀនសិក្សា ភាសាខ្មែរ ដែលជាការងារ ខ្ញុំ ការងារ
ប្រែនៅលេនីនក្រាដ ប្រែការខ្មែរនេះ ជិតការនេះ
ខ្ញុំឲ្យបានតែបន្តនៅទៀត ។ ព្រោះហេតុ ខ្ញុំពិចារណា
ឲ្យដឹង ការស្រាវជ្រាវដំណើរការណ៍ ការនេះ ពិភាក្សា ដើម្បី
យល់បាន ។ ខ្ញុំសូមសរសេរប្រាប់រឿងទាំងអស់ ដើម្បីឲ្យ
ឃើញការស្រាវជ្រាវ និង សិក្សាស្រាវជ្រាវ ពីរនេះ ។

កាលពីឆ្នាំមុន ខ្ញុំបានអរលិខិតបរទេសសុំជួយ
ផ្ញើសៀវភៅគ្រឹះ ភាសាសំស្ក្រឹតរបស់ ASEMI ។
បណ្ណាល័យនេះ ដើម្បីទុកជាប្រយោជន៍ ដល់សិស្ស
អ្នកសិក្សាបានការស្រាវជ្រាវ ទាំងឡាយ នេះ ដ៏ប្រសើរ ។
ខ្ញុំមិនដឹងថា បងប្អូន ផង ពិត ក៏ ឬទេ
លើសនេះបានទិញហើយទៅវិញ ហើយឬនៅ? ទើប
បានការងារនិងពួកបរទេសទំនាក់ទំនង? ដូច្នេះ
និយាយទៅដោយសារតែ ឥឡូវខ្ញុំបានដឹង ។
ខ្ញុំសុំជួយ រកសៀវភៅ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយ
ដឹងរៀបរយ ព្រះនគរ ដោយទៅបារាំង ក៏ដូច
ជាដល់ម្ចាស់ចិត្ត ទាំងអស់ ប្រហែល ក៏ម្ដងទៀត
វិនិច្ឆ័យ ដល់នេះ ជួយ ។
សូមលោកជួយនិយាយ ជាមួយ ដែលមានចិត្ត
សាងសង់ ដើម្បីបាន ដឹង ខ្លះ ពីប្រភព ការជួយបណ្ដាញ
ដើម្បីផ្ញើ មកឲ្យបាន នេះ សៀវភៅ :

1- Recherches sur les Cambodgiens, G. Groslier, Paris 1921;

2- les Institutions politiques du Cambodge du et l'Organisation administrative du Cambodge ancien (VIe au XIIIe S.), Sachchidanand Sahai, Paris, 1970;

3- les Religions brahmaniques dans l'ancien Cambodge d'après l'épigraphie et l'iconographie, Kamaleswar Bhattacharya, Paris 1961.

ចំពោះថ្លៃសៀវភៅនោះនឹងជាប្រាក់ - ខ្ញុំនឹងផ្ញើ chèque ជា francs ជូនវិញ ។

ខ្ញុំសូមអរគុណ ។

L Heang

Moscou, le 20 Décembre 1976.

[illegible]!

[illegible] "les Institutions politiques et l'organisation administrative du Cambodge ancien" [illegible] "L'oeuvre littéraire de Nan, auteur cambodgien de la fin du XVIIIe et du début du XIXe siècle" [illegible]

[illegible] VIe [illegible] XVIIIe [illegible] (VIe – XIIIe) [illegible]

[illegible] Sorbonne [illegible] doctorat d'Etat [illegible] "Recherches lexicologiques sur les inscriptions du Cambodge (en vieux khmer)" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 'analyse morphologique'

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Institut des Études Orientales de l'Académie des Sciences. [illegible] secteurs [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] folklore [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Nota : [illegible] chèque [illegible]